

ÚJ ESZTENDŐ KÜSZÖBÉN

Új esztendő reggelén köszöntésemet két bibliai szöveghez kapcsolom. Az Újszövetségnek Jakab apostol könyvében keresztül ez ünnepi órában felénk hangzó üzenete ez: „Ha az Úr akarja és élünk, ezt vagy amazt fogjuk cselekedni” (Jak 4, 15). Az ószövetségi rész a Királyok könyvében olvasható, és így hangzik: „Az Úr, a mi Istenünk legyen velünk, amiképpen volt a mi atyáinkkal; ne hagyjon el minket, el se távozzék tőlünk, hanem hajtsa magához a mi szívünket, hogy járjunk minden Ő utaiban és őrizzük meg az Ő parancsolatait, rendeléseit és végzéseit, melyeket atyáinknak parancsolt” (1Kir 8, 57—58).

E bibliai versek lényegében tartalmazzák mindazt, amit egy ismeretlen új esztendő küszöbén érzéseink, emlékeink, hitünk és reményeink kifejezésekként szavakba foglalhatunk. Ráeszméltetnek mindezekelőtt egy örök igazságra: Istentől függött életünk a múltban, Isten akarata szerint fog alakulni minden szándékunk és törekvésünk a beköszöntött új esztendőben is. Atyáink és anyáink négy évszázad változásaiban hűségesen őrizték Isten „parancsolatait, végzéseit és rendeléseit”, amelyek a názáreti Jézus, az ő nyomdokain járó Dávid Ferenc és sok hithű ősrünk lelkében újra meg újra megfogalmazódtak, élő valósággá magasztosultak, és amelyek az Istenben hívő, evangéliumi lelkületű unitárius ember életprogramját ma is tisztán, világosan meghatározzák.

Újév reggelén újra hangzik felénk a mindig időszerű kérdés: hűségesek voltunk-e mi az elmúlt esztendő folyamán Isten „parancsolataihoz, végzéseihöz és rendeléseihöz”? Megőriztük-e maradéktalanul az egyházi múlt minden drága értékét? Érzünk-e magunkban elég erőt arra, hogy az evangélium szellemében végezzük feladatainkat, teljesítsük hivatásunkat az új esztendőben is?

Mi magunk cselekedeteinket elfogulatlanul nem ítéltjük meg. Ezért csupán ennyit mondhatunk: az elmúlt év folyamán is igyekeztünk azon az úton járni, amelyet a názáreti Jézus, Dávid Ferenc szelleme, népünk és egyházunk múltja megjelölt. Egyházunk életprogramja az evangéliumban meg van határozva. Elismerjük, hogy gyarló voltunkban ez a program a múltban csupán kis mértékben valósult meg. Egyet azonban tudnunk kell: az igazán öntudatos, buzgó, Isten halk és szelíd hangjára áhítatos lélekkel figyelő hívő embernek ebben az esztendőben is úgy kell élnie, cselekednie, hinnie és imádkoznia, hogy a kettős jézusi szeretetparancsolat alapján, egyházunk nemes hagyomá-

nyainak tiszteletbentartása mellett a tiszta értelemnek ellent ne mondjon, a tényleges valóságot figyelmen kívül ne hagyja, hanem minden erejével és becsületes törekvésével állandóan fejlődő, szüntelenül gazdagodó, épülő, szépülő, fokozatosan diadalmaskodó közösségi életünk áldott lüktetésébe cselekvő módon bekapcsolódjék.

Ezen a reggelen, amikor mindannyian lelki arcunkkal, hitünkkel, vágyakozásunkkal és reménykedésünkkel az ismeretlen, titokzatos jövő felé fordulunk, ünnepi érzések között ezt mondjuk: „Ha az Úr akarja és élünk“, ha megáld minket egészséggel, munkaerővel és békeséggel, mindent megteszünk, hogy drága egyházunk, szeretett hazánk és annak minden állampolgára éljen, fejlődjék és virágozzék ebben az esztendőben is. Kérjük a gondviselő Istent, „legyen velünk, amiként vele volt atyáinkkal“; imádkozzunk hozzá, hogy „ne hagyjon el minket, ne távozzék el tőlünk ezután sem“.

Kérem a gondviselő Istent, áldjon meg mindannyiunkat továbbra is, hogy a legfőbb jézusi parancsolatok értelmében tudjuk Isten dicsőítését és az ember szolgálatát gyakorolni. Isten áldása nyugodjék meg szocializmust építő köztársaságunkon; áldása legyen annak vezetőin és minden állampolgárán, akik a béke magasztos ügyét szívükön hordozzák, és az ország gazdasági és szellemi gyarapodását lélek szerint munkálják.

Kérem a jó Istent, áldását ebben az évben is terjessze ki templomainkra, hogy azokban híveink vasárnapról vasárnapra buzgó lélekkel hallgassák a mindig időszerű tiszta jézusi örömuzenetet és nyerhessenek abból újra meg újra lelki táplálékot, hitet és reménységet életük nemesebbé és gazdagabbá tételére. Legyenek áldottak lelkészeink, akik az evangéliumot prédikálják a szőszékeken, örömet hirdetnek bölcsők felett és frigykötések alkalmával, vagy a vigasztalás szavait szólnak koporsók mellett. És legyenek áldottak mindazok, akik az evangélium áldott üzenetét újra meg újra lelkükbe fogadják.

Hogy mit hoz számunkra az új esztendő, nem tudhatjuk, de feltétlen hittel és szent bizonyossággal hisszük, hogy Isten, a mi jó Atyánk, minden áldásnak adója velünk lesz ennek az esztendőnek a folyamán is gondviselő szeretetének minden áldásával.

DR. KOVÁCS LAJOS

TANULMÁNYOK

EMLÉKEZÉS SCHWEITZER ALBERTRE, SZÜLETÉSÉNEK 100. ÉVFORDULÓJÁN

Stefan Zweig, a közismert osztrák származású író 1932-ben meglátogatta Schweitzer Albertet, aki másodszor lambarénéi tartózkodása után néhány hónapig az elzászi Günsbach községben tartózkodott, amelyet egész életében otthonának tekintett. Az író *Felejthetetlen élmény: egy nap Schweitzer Albertnél* címen nagyszerű tudósítást közölt erről a látogatásról. Írásában a következő jellemzést olvashatjuk:

Schweitzer Albert azok közül a kevesek közül való, akik életükkel valóban példát mutattak, akik a magasrendű, jézusi lelkületű ember nevezetét mindenképpen kiérdemlik. Ez a nagyszerű férfiú egyedülálló, ritkán megismétlődő sokrétűséget testesít meg önmagában. Sokan csak azt tudják róla, hogy évekként ezelőtt megnyerte a Nobel és Goethe béke díjakat; a haladó protestáns lelkészi közösség úgy tartja számon, mint a ma élő egyik legnagyobb teológust, akinek korszakalkotó munkái a Jézus- és Pál-kutatás bonyolultságában világosságot árasztottak, és évtizedeken keresztül irányt mutattak. Az elméleti zenészek tisztelik benne a Johann Sebastian Bachról szóló legalaposabb könyvnek a szerzőjét; az orgonaszakértők úgy tekintenek fel reá, mint aki valóban egyedülálló módon Európa szinte minden híres orgonáját ismeri, és azoknak értékéről a leghozzáértőbb tájékoztatást írta; a zenekedvelők a ma élő egyik legnagyobb orgonavirtuózt csodálják benne, akinek hangversenyeire aggkorában is már napokkal előre nem lehet jegyhez jutni. De az ő legnagyobb tettéért, azért a kórházért, amit ő tiszta emberi önfeláldozásból, egy szomorú európai adósság parányi törlesztéseképpen, Afrika őserdejében, lényegében egyedül, minden hivatalos támogatás nélkül megalapított és kiépített; ezért az egyedülálló és példát adó cselekedetéért csodálja és szereti mindenki, aki az emberiséget értékeli; tiszteli és csodálja mindenki, aki előtt a példaadás csak akkor tűnik nagynak, ha az a kimondott és leírt szavakon túl nagy és nemes önfeláldozásban magasztosul cselekedetté. Erre a nagyon szerény, de öntudatos, lángoló lelkületű emberre mint erkölcsi eszményképünkre tekintünk tisztelettel és őszinte, lélek szerinti ragaszkodással, és egy állandóan növekvő embercsoport gyűl csendben, láthatatlanul, tiszta áhítattal, boldog, szent érzésekkel köréje.¹

Születésének 100. évfordulóján erről az emberről szeretnék rövid, de lehetőség szerint élethű képet megrajzolni, hogy közelebb kerüljön hozzánk, akikhez életszemléletével és általános emberi magatartásával nagyon közel áll, de akiről általában, sajnos, keveset tudunk.